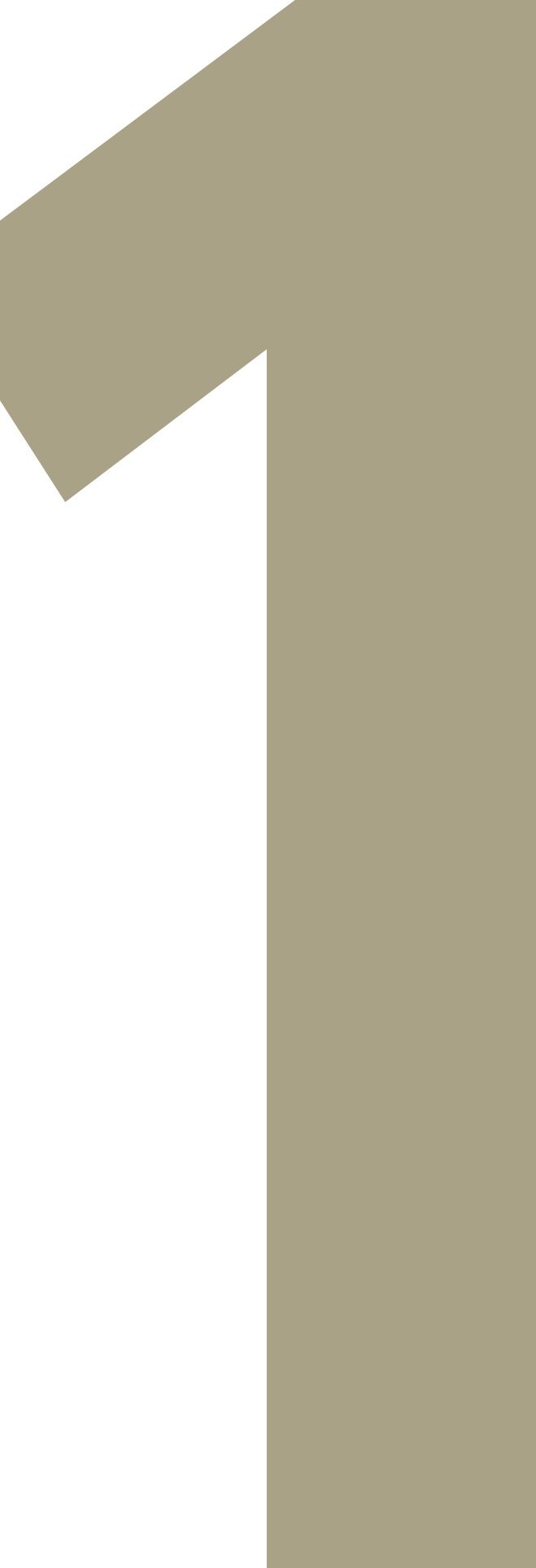
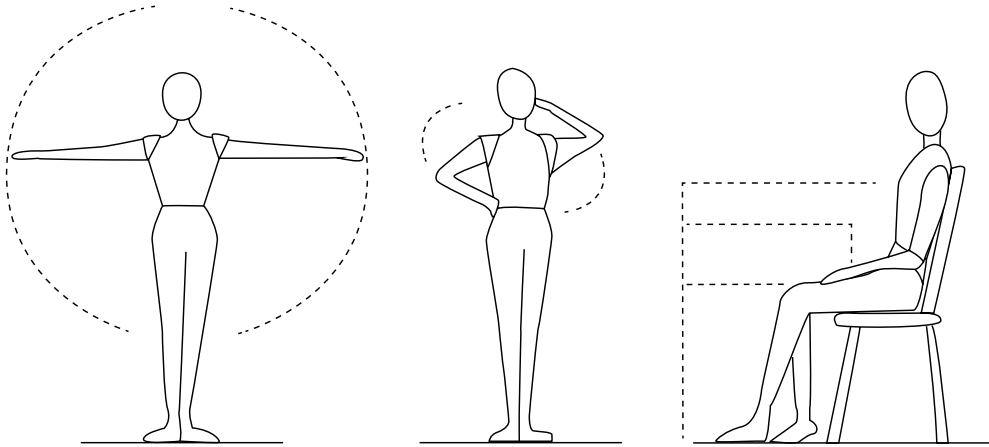

Тіло як лінійка

Зручні меблі стають зручними невипадково. У цьому розділі ви дізнаєтеся, про які вимірювальні точки думає освічений проєктувальник меблів у процесі розробки. А також обговоримо, на які параметри тіла треба зважати, коли ви оцінюєте меблі, для вибору найоптимальнішої форми. Як там кажуть, на колір і смак? Правда лиш у тім, що окрім кольорів і смаків, є чимало різних форм.

Антропометрія

Тіло — це лінійка, яка завжди з нами. Дивлячись на себе, ми оцінюємо та сприймаємо пропорції навколишніх об'єктів. Параметри людського тіла мають вирішальну роль, коли йдеться про зручність і практичність речей, які ми створюємо. Тому статистичні дані про цільову аудиторію — це найважливіший інструмент проектувальника у створенні не просто гарних, а й зручних меблів.

Наука про параметри тіла людини й пропорції частин тіла зветься антропометрією. Ця назва походить звід грецьких слів антропос (людина) і метрон (міряю або мірило). Якщо виміряти багатьох людей, ми отримаємо дані, з яких можемо визначити статистичну норму. Простою мовою це означає «оцінка найпоширеніших параметрів».

Рухомі й нерухомі параметри

При вимірюванні людського тіла розрізняють структурні та функціональні дані. Структурні параметри ґрунтуються на вимірюванні відстаней між певними точками на тілі, коли людина лежить нерухомо, а функціональні параметри описують, як і на яку відстань ми можемо рухатися й скільки простору нам потрібно. Функціональні параметри також часто називають динамічними. Однак важливо не просто завчити визначення чи знати точні цифри, а розуміти головний принцип і важливість як структурних, так і функціональних параметрів.

Цілком логічно, що ми займаємо різний простір у різних положеннях. Тож і відстань до верхньої полицки на кухні відрізнятиметься для людей різного зросту. Тому не дивно, що люди, які мають відмінні пропорції або сидять по-різному, сприйматимуть одне й те саме крісло не однаково.

Все визначають крайнощі

Антропометричні виміри використовують для проектування максимально зручних виробів. Тобто, якщо ви хочете, щоб вашими меблями користувалися, форма виробу має пасувати більшості з цільової аудиторії.

У шведській традиції планування інтер'єру все, пов'язане з простором, — наприклад висоту й ширину прорізу для дверей, — визначають чоловічі параметри. Тоді як жінки, які переважно нижчі, визначають діапазон. Тобто найвища полиця або вішаки мають бути розташовані на такій висоті, щоб їх могли дістати якомога більше людей.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Homo mensura, Протагорів вислів, що означає «людина — міра всіх речей», став основою данської Меблевої школи при Академії мистецтв, яку започаткували в 1923 році. Можливо, саме тому данська класика дизайну XX століття досі не застаріла.

Важливі параметри для дизайнерів інтер'єрів і проєктувальників меблів

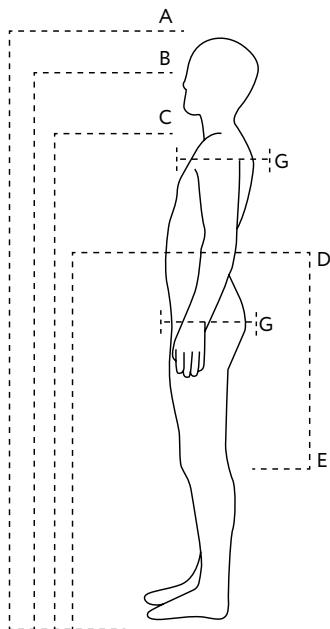
Достатньо просто вийти в місто, щоб побачити, що люди мають різний зріст. Та кож у людей одного зросту бувають різні пропорції. Дизайнери та проєктувальники меблів вчаться створювати меблі з урахуванням зручності усіх.

Далі я наведу параметри з праці Human Dimension & Interior Space (1979), яка вважається стандартом у дизайнерському середовищі. Вони дозволяють оцінювати пропорції та ухвалювати рішення з питань конструкції. Вам теж корисно буде знати й розуміти ці міри, щоб швидше збагнути функції меблів, пов'язані з формою.

Параметри в положенні стоячи

А. Зріст

Корисні статистичні дані, які допомагають встановити стандартні міри й мінімальну висоту всього: від прорізів для дверей до перешкод над головою (як-от люстри або полиці).

В. Розташування очей

Цей параметр використовують, наприклад, щоб визначити оптимальну висоту парканів, картин на стіні чи розташувати джерела світла. Навіть найнижча людина в будинку повинна мати змогу дивитися крізь вікно або бачити своє обличчя в дзеркалі у ванній.

С. Плечі

Довжина й ширина плечей допомагають встановити зручну ширину, форму й висоту спинок диванів, крісел і стільців. Також плечі визначають ширину сидінь у випадках, коли кілька людей сидітимуть поруч, адже плечі багатьох людей зазвичай ширші за стегна.

D. Висота ліктя

Її використовують для стандартизованої висоти стільниць та інших робочих поверхонь, за якими працюють стоячи, а також для умивальників у ванній. Як стверджують автори книжки «Кухня: планування і дизайн» (Kök: Planering, inredning, 1972), яку видавала шведська Служба захисту споживачів, лікоть має бути розташованим на висоті приблизно десять сантиметрів над поверхнею. У Human Dimension & Interior Space (1979) вказано 7,6 сантиметрів.

E. Висота коліна

Висота коліна стає у пригоді, коли потрібно визначити, наприклад, зручну висоту сидіння стільця. На коліна також зважають, коли проектують столи, щоб елементи конструкції, які тримають стільницю, не зіштовхувалися з тілом.

F. Вертикальна досяжність

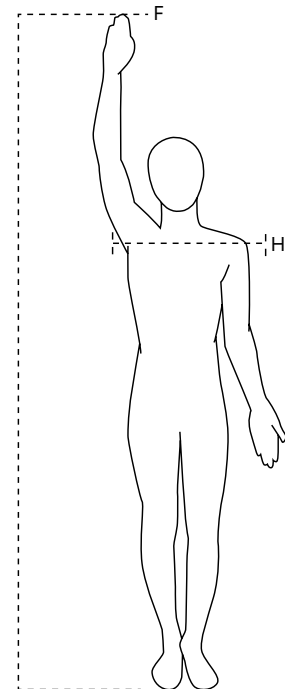
Використовують, щоб визначити, де розташовувати найвищі полиці, шухляди на кухні, вішаки тощо.

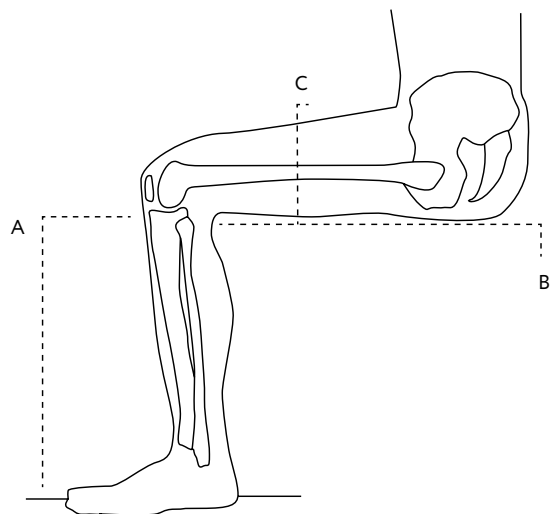
G. Максимальна ширина тіла

Щоб дізнатися ширину тіла, його міряють збоку й визначають дві точки: найдальшу передню й найдальшу задню. Зазвичай найдальша передня точка розташована на рівні грудей, а найдальша задня — на сідницях. Ці параметри можуть знадобитися для визначення розташування чогось у вузьких місцях.

H. Максимальна ширина корпусу

Найширший параметр тіла, якщо дивитися на нього спереду. Його використовують, щоб порахувати все від ширини спинки стільця до прорізу в дверях. Тут дуже легко помилитися, проектуючи меблі, бо ж водночас слід зважати й на функціональні параметри, щоб простір не здавався затісним.

Параметри
в положенні сидючи

А. Підколінна висота

Висоту підколінної ямки вимірюють, коли людина сидить, і це відстань від стопи до нижньої частини коліна. Цей параметр допомагає оцінити висоту й форму, наприклад, стільців.

В. Підколінна довжина

Йдеться про горизонтальну відстань від підколінної ямки до сідниць. Використовується для визначення оптимальної глибини сидіння на стільцях, диванах, кріслах і унітазах. Окомір нам часто підказує, що багато крісел і диванів занадто глибокі, через що сидіти на них доводиться з простягнутими ногами.

С. Обхват стегна сидючи

Вимірюють з низу до найвищої точки стегна. Використовують, наприклад, у проектуванні столів, щоб нога не билася об стільницю або її опори. Вам як покупцю цей параметр може стати в пригоді, якщо ви хочете, щоб ваші меблі вам підходили. Виміряйте найвищу точку стегна, коли найбільша людина у вашій родині сидить на стільці, і порівняйте з висотою стола. Чи вистачає простору між столом і стегном, чи ця людина постійно б'ється об стільницю ногами?

Ширина стегон сидячи

Наскільки широкі ваші стегна й сідниці, коли ви сидите? Цей параметр може згодитися, коли ви обираєте стільці з бильцями, адже якщо місця бракуватиме, ви відчуватимете дискомфорт.

Ширина ліктів

Відстань між ліктями. Знадобиться, щоб порахувати, скільки людей вміститься за стіл і зможе користуватися приборами (вірте чи ні, але про цю деталь дуже легко забути), або щоб визначити розмір поверхні столу, необхідної для малювання чи письма.

ГЕОГРАФІЧНІ РОЗБІЖНОСТІ

Антропометричні параметри свідчать, що між людьми з різних куточків світу є географічні розбіжності. Це не означає, що хтось кращий чи гірший. Гени та соціально-економічні чинники (наприклад доступ до поживної їжі та питної води) постійно змінювалися, що вплинуло на середні пропорції різних народів.

Яке це значення має для вас? У меблевій галузі це суттєво, бо іноді замовлені з інших частин світу меблі завдадуть вам клопоту, адже параметри й стандарти там дещо відрізняються від звичних. Меблі можуть не поміститися на призначене для них місце, або ж будуть не такими зручними, як ви сподівалися.

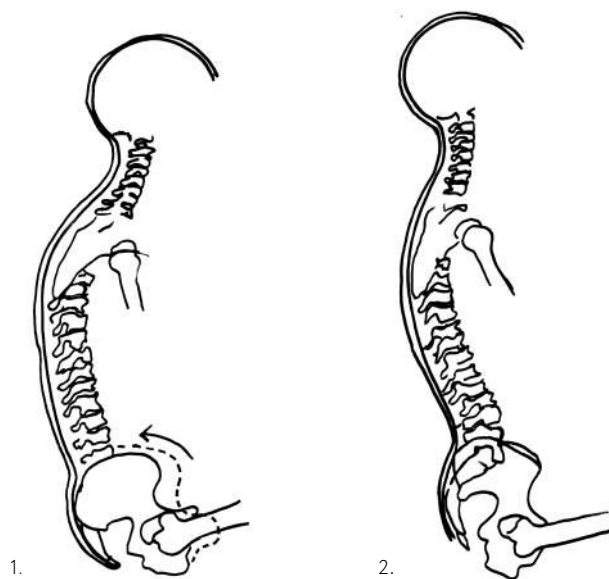

Ергономіка й підтримання фізіологічної рівноваги

Чи знаєте ви, що людська голова важить близько п'яти кілограмів? Ми ніби втримуємо невеличку кулю для боулінгу на своєму тілі. Зважаючи на це, неважко зрозуміти, що виробник якісних меблів має зважати на підтримання фізіологічної рівноваги.

Більшості, напевно, знайоме поняття ергономіки на робочому місці й те, як воно описує взаємодію людини зі знаряддями праці. Ергономіка — це багатопрофільна галузь, яка поєднує знання з біології, техніки й психології, щоб запобігти ризикам хвороб і травм. Насамперед, розуміння ергономіки було важливим для офісної роботи. Однак у сучасному світі, коли дедалі більше людей працюють дистанційно, настає час замислюватися про ергономіку вдома.

Як справи з ергономікою у вашому інтер'єрі? Наскільки ви навантажуйте своє тіло щодня? Чи правильно ви сидите на стільцях? Чи зручно вам у ліжку? Як стоїте, коли готуєте на кухні? Де й під яким кутом розташовані джерела світла в кімнатах у вашій оселі?

1. Меблі, спроектовані без урахування людських потреб, можуть спричинити зайве навантаження на тіло.
2. Якісні меблі мають підтримувати хребет у формі літери S.

Тому, хто не може дочекатися креативного етапу облаштування оселі, ці запитання можуть здатися дурницями, утім я впевнена, що згодом ви подякуєте собі за те, що насамперед подбали про власні інтереси, а не тільки про вигляд кімнати.

Ми зазвичай ретельно вибираємо собі офісне крісло для роботи, але не замислюємося про те, як сидимо, коли влаштовуємо марафон з перегляду серіалів на дивані або святкуємо щось за столом упродовж кількох годин. Утім із часом це може призвести до болю в спині або проблем із шиєю. Тому, як на мене, ретельно обирати потрібно й не пов'язані з роботою речі, які ми використовуємо регулярно, аби зменшити навантаження на хребет.

Завдання меблів у повсякденні — розподіляти вагу наших тіл, щоб ми могли відпочивати, не порушуючи природну S-подібну форму хребта. Коли ми сидимо, вагу тіла підтримують переважно тазові кістки, тому навантаження на стопи й коліна зменшується. Тоді незалучені м'язи можуть перепочити. Проте у випадку неправильно спроектованих меблів одна частина тіла відпочиватиме коштом іншої. Це стається через неправильне положення, у якому ми стискаємо тканини, перешкоджаємо кровообігу, висуваємо стегна вперед, вигинаємо спину й напружуємо шию, компенсуючи нахил.

ЧИ ЗНАЛИ ВИ?

Вигин хребта людини вперед називається лордоз. Опорою для лордозу має бути тазова кістка, приблизно там, де ви носите ремінь. Вважають, що саме тут тіло потребує підтримки, коли ви сидите на стільці, щоб хребет зберігав природну форму.

Проксеміка

Є теорії, які стверджують, що у проектуванні меблів окрім фізичних параметрів важливу роль відіграє наша потреба в дистанції до інших. Залежно від того, наскільки близькі нам люди навколо, або що ми робитимемо, варто враховувати відстань між предметами й розмір меблів. Фаховою мовою, це називається проксеміка. Термін походить від слова проксі, що латиною означає «близько». Це галузь науки, яка вивчає дистанції між людьми й різними об'єктами. Яке значення це має для вибору меблів? Річ у тім, що розмір сидінь на дивані й ширина столу позначаються не лише на просторі, а й на комфорті. Можливо, ми хочемо сидіти ближче до людини, з якою нам затишно. Ця дистанція може відрізнятись у різних культурах. Тому й кажуть про тактильні й нетактильні культури. Американський дослідник і антрополог Едвард Т. Голл ввів у науковий обіг термін *proxemics* 1963 року й визначив чотири зони, які можуть стати вам у пригоді під час меблювання. Тут не обов'язково мати лінійку, мені здається, що приблизних інтервалів цілком достатньо, щоб прийняти вірне рішення.

